

19 лютого виповнилося 90 років з дня народження і 65 років наукової, педагогічної, лікарської та громадської діяльності відомого терапевта і геронтолога, керівника сектору клінічної геронтології і геріатрії, завідувача відділом клінічної фізіології і патології внутрішніх органів Інституту геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України, академіка НАМН України, члена-кореспондента НАН України, члена-кореспондента РАН, Заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державних премій УРСР і України, професора Олега Васильовича Коркушка.

По закінченні в 1954 р. лікувального факультету Київського медичного інституту Олег Васильович завідував сільською амбулаторією на Житомирщині, потім навчався в аспірантурі на кафедрі терапії № 1 Київського інституту удосконалення лікарів, яку очолював професор Д. Ф. Чеботарьов. З 1958 по 1960 рр. працював асистентом кафедри, вивчав функціональний стан печінки при гнійних захворюваннях легенів, розробляв питання консервативного лікування хворих, їх передопераційної підготовки. Кандидатська дисертація була успішно захищена у 1961 р.

Подальший творчий шлях Олега Васильовича пов'язаний з Інститутом геронтології АМН СРСР (нині – ДУ «Інститут геронтології ім. Д. Ф. Чеботарьова НАМН України»). У 1964–1978 рр. керував лабораторією функціональної діагностики, а з 1978 р. очолює відділ клінічної фізіології і патології внутрішніх органів.

90

Академік НАМН України О. В. Коркушко

У 1969 р. захистив докторську дисертацію «Клініко-функціональні особливості серцево-судинної системи у літніх, старих людей і довгожителів», де узагальнив результати досліджень функціонального стану серцево-судинної системи при старінні та вперше представив нормативи показників по десятиліттях, які в подальшому використовувалися для розмежування вікових і патологічних змін.

У дослідженнях О. В. Коркушка з клінічної фізіології серцево-судинної системи з'ясовано вікові особливості функцій серця, периферичного кровообігу, мікроциркуляції, функціонального стану ендотелію судин, механізми нейроендокринної регуляції, добові біоритми, визначені шляхи підвищення резистентності серцево-судинної системи до впливу стресових чинників, методи поліпшення фізичної працездатності, з'ясовано роль ендотеліальної дисфункції в розвитку серцево-судинної патології у людей похилого віку. Розроблені й впроваджені нові методи діагностики, лікування і реабілітації хворих літнього віку з ішемічною хворобою серця, гіпертонічною хворобою, порушеннями серцевого ритму, серцевою недостатністю.

У дослідженнях Олега Васильовича з клінічної фізіології дихальної системи визначено вікові особливості вентиляційної функції легенів, бронхіальної прохідності, дифузійної здатності легенів, регіонарного кровотоку, кисневотранспортної функції еритроцитів, обміну кисню в тканинах. Обґрунтована концепція розвитку гіпоксії при старінні, розкриті її механізми, запропоновані шляхи підвищення стійкості організму до гіпоксії в літньому віці. Разом із цим розроблялися питання патогенезу, діагностики, лікування і реабілітації хворих похилого віку з хронічним обструктивним захворюванням легенів.

Завдяки науковим роботам О. В. Коркушка та його учнів розкриті вікові особливості патогенезу захворювань системи травлення. Показана роль нейрогуморальних механізмів у формуванні вікових змін моторної і секреторної функції шлунку, зовнішньої секреторної функції підшлункової залози, вдосконалені методи діагностики, лікування і профілактики захворювань системи травлення у осіб похилого та старечого віку.

Одним із пріоритетних напрямів наукової діяльності академіка О. В. Коркушка є розробка концепції перед-

часного (прискороного) старіння людини, методик визначення функціонального віку фізіологічних систем, обґрунтування і впровадження раціональних режимів фізичних і гіпоксичних тренувань, оптимальних схем застосування геропротекторів для профілактики прискороного старіння та лікування вікозалежної патології.

Протягом останнього десятиріччя О. В. Коркушко та його учнями виконано цикл досліджень, які дали можливість з'ясувати особливості предіабетичних порушень вуглеводного обміну залежно від віку, визначити їх частоту і структуру, передумови і механізми розвитку, зв'язок із факторами кардіоваскулярного ризику, удосконалити діагностику інсулінорезистентності та дисфункції β-клітин острівців підшлункової залози, обґрунтувати нові методи корекції предіабетичних порушень та визначити їхню ефективність у осіб похилого віку.

Під керівництвом Олега Васильовича підготовлено і захищено 23 докторські і 74 кандидатські дисертації, пройшли навчання понад 220 аспірантів і клінічних ординаторів.

О. В. Коркушко є автором більше ніж 900 наукових праць, у тому числі 17 монографій. Серед них: «Гіпоксія як метод підвищення адаптаційної здатності організму» (2015), «Тромбоцити: фізіологія, морфологія, вікові і патологічні особливості, антитромбоцитарна терапія» (2011), «Пінеальна залоза. Шляхи корекції при старінні» (2006), «Передчасне старіння: фактори ризику, діагностика, засоби попередження, метаболічна терапія» (2003), «Аналіз варіабельного ритму серця в клінічній практиці: вікові аспекти» (2002), «Пептидні препарати тимуса і епіфізу в профілактиці прискороного старіння» (2002) та ін.

У Олега Васильовича більш як 40 патентів та авторських свідоцтв.

Дослідження О. В. Коркушка в галузі вікової фізіології, клінічної геронтології і геріатрії отримали визнання у науковому світі в нашій країні та за її межами. Олег Васильович – Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат трьох Державних премій. Державна премія УРСР 1984 р. присуджена йому за цикл досліджень, присвячених віковій фізіології і патології, розробку нових методів діагностики і лікування захворювань внутрішніх органів у людей похилого віку. У 1997 р. вчений удостоєний Державної премії України за створення препаратів і

продуктів спрямованої дії для людей і тварин з використанням молочнокислих бактерій. У 2003 р. йому присуджена Державна премія України за цикл робіт, в яких досліджено фундаментальні механізми дії окису азоту на серцево-судинну систему. За монографію «Геріатрія в терапевтичній практиці» О. В. Коркушко в 1994 р. удостоєний премії ім. С. П. Боткіна РАМН, а в 1995 р. – премії імені академіка М. Д. Стражеска НАН України. За монографію «Пінеальна залоза. Шляхи корекції при старінні» в 2010 р. йому присуджена премія ім. Д. Ф. Чеботарьова НАН України.

У 1993 р. Олег Васильович був одним із фундаторів Академії медичних наук України. За вагомий внесок у розвиток Національної академії медичних наук України та з нагоди її 25-річчя він нагороджений Орденом Преподобного Агапіта Цілителя Печерського. А під час урочистостей з нагоди 100-річчя від дня заснування НАН України академіку О. В. Коркушко вручена пам'ятна медаль Національної академії наук.

Плідну наукову і педагогічну діяльність О. В. Коркушко поєднує з великою науково-організаційною роботою. Упродовж багатьох років був заступником голови правління Наукового товариства геронтологів і геріатрів, головою проблемної комісії Наукової ради з геронтології та геріатрії, заступником редактора розділу «Геронтологія» Великої медичної енциклопедії, головним редактором журналу «Кровообіг та гемостаз». Він президент Української асоціації «Мікроциркуляція, гемореологія, тромбоутворення», член редакційних рад «Журналу НАМН України», журналів «Лікарська справа», «Проблеми старіння і довголіття», «Тромбоз, гемостаз, реологія», «Geriatrics», «Z. Gerontologie», «Українського кардіологічного журналу», «Українського пульмонологічного журналу», член правління Медичного наукового товариства геронтологів і геріатрів України, Українського кардіологічного товариства, почесний член геронтологічних товариств Німеччини і Болгарії, член спеціалізованої ради при ДУ «Національний науковий центр «Інститут кардіології ім. академіка М. Д. Стражеска НАМН України».

Президія НАМН України щиро вітає шановного Олега Васильовича з ювілеєм, зичить йому міцного здоров'я, творчого натхнення та нових здобутків в подальшій праці на благо України.